

Despre Burebista

Rege al daco-getilor, personalitate politica de seama a epocii sale, a realizat prima unificare a triburilor daco-getice sub o singura autoritate, punand bazele celui mai important stat din zona Dunarii de Jos la jumatatea secolului I I.H.

Personalitatea si faptele sale sunt cunoscute din relatarile istoricilor Strabo (sec. I I.H., contemporan cu regele geto-dac) si Ior-danes (sec. VI d.H.).

Acesta din urma ofera indicii inclusiv asupra Inceputului domniei lui B., plasat In aceeasi perioada In care Sylla a preluat puterea la Roma (anul 82 I.H.). Strabo indica zona probabila de unde a plecat regele In actiunea sa de unificare a triburilor daco-getilor: Campia Munteana, deoarece regele este desemnat cu termenul de "get", utilizat de greci pentru a-i numi pe locuitorii zonei extracar-patice. Acelasi istoric si geograf antic descrie etapele parcurse de B.

In constituirea statului geto-dac si In politica sa externa: "ajungand In fruntea neamului sau, care era istovit de razboaie dese, getul B. l-a Inaltat atat de mult prin exercitii, cumpatare si ascultare de porunci, Incat In cativa ani a creat un stat puternic si a supus getilor aproape pe toti vecinii. Ba a ajuns sa fie temut chiar si de romani..., ajungand pana In Macedonia si Illyria; a pustiit pe celtii care erau amestecati cu tracii si illyrii si a nimicit pe de-a-ntregul pe boii aflati sub conducerea lui Cristasiros si pe taurisci."

Unirea triburilor geto-dace sub conducerea lui s-a realizat pe parcursul mai multor ani si nu fara dificultati, determinate de organizarea tribala si de refuzul probabil al unor capetenii de a recunoaste autoritatea regelui.

De aceea, In anumite situatii, este atestata utilizarea fortei pentru supunerea unora dintre centrele unional-tri-bale. Principalul sprijinitor al lui B. a fost marele preot al cultului lui Zalmoxis, Deceneu, a carui autoritate spirituala era recunoscuta de toti geto-dacii.

Campaniile militare duse de B. Impotriva neamurilor vecine nu ar fi fost posibile fara o armata puternica, evaluata (probabil In mod exagerat) de catre Strabo la 200 000 de oameni. Aceasta armata dovedea forta si capacitatea militara a statului geto-dac.

Istoricii considera, In general, ca primele campanii purtate au fost duse Impotriva celtilor din vestul Daciei, Impinsi spre teritoriul dac de presiunea romana si a germanilor care-i obligasera sa paraseasca Moravia si Boemia. Celtii taurisci, ca si celtii boi condusi de Cristasiros sunt nimiciti, iar hotarul vestic al statului dac este fixat pe Dunarea mijlocie (In Slovacia de azi). In perioada urmatoare sunt Infranti bastarnii din rasaritul Daciei, populatie de neam germanic asimilata Intr-un tarziu de geto-daci. Hotarul estic al Daciei atingea astfel Nistrul, iar cel nordic Carpatii Padurosi (azi Ucraina), cuprinzand teritoriul dacilor costoboci, creatori ai culturii arheologice Lipita.

Pana In anul 48 I.H., B. Isi extinde autoritatea si asupra coloniilor grecesti de pe tarmul vestic al Marii Negre, de la Olbia (aflata la varsarea Bugului In mare) pana la Apollonia (golful Burgas -In

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Bulgaria de azi), incluzand Intre acestea coloniile grecesti dobrogene Tomis, Histria si Callatis.

Unele dintre cetatile grecesti s-au opus, fiind supuse prin forta, asa cum arata urmele de distrugeri pastrate la Olbia sau Messambria. O situatie favorizata a avut-o Dionysopolis, asa cum arata inscriptia In limba greaca descoperita In acest oras, prin care este atestata participarea unuia dintre demnitarii cetatii, Acornion, la Incheierea unei Intelegeri Intre B. si generalul roman Pompei, rivalul lui Cezar.

Aceasta initiativa avea ca motiv In primul rand contracararea expansiunii romane In zona. Orasele grecesti fusesera nevoite, dupa campania militara din 72-71 I.H. a generalului roman M.T. Varro Lucullus, sa accepte controlul Romei.

Dupa aproximativ un deceniu (cca 62 I.H.) coloniile grecesti au fost ajutate de un conducator local get (cel mai probabil B.) In timpul rascoalei acestora Impotriva dominatiei romane. Cu aceasta ocazie, incursiunea In Dobrogea a guvernatorului roman al Macedoniei, C. Antonius Hybrida, este stopata sub zidurile Histriei.

Exercitarea autoritatii lui B. asupra oraselor grecesti pontice a contribuit la dezvoltarea schimburilor economice si culturale Intre lumea geto-daca si civilizatia greaca, concretizata prin preluarea de catre daci a unor elemente de civilizatie materiala (monede, unelte, ceramica) si a scrisului cu alfabet grecesc. De asemenea, mesteri greci au lucrat la ridicarea cetatilor din Muntii Orastiei (sistem de fortificatii care apara centrul statului dac si a carui constructie a fost initiata In timpul sau).

In urma incursiunilor armatei lui B. la sudul Dunarii, pana In Macedonia si Illyria, hotarul de sud al statului condus de regele geto-dac a fost stabilit In zona Muntilor Balcani, zona aflata In atentia directa a Romei.

B. a intervenit In razboiul civil care opunea, la Roma, pe Cezar lui Pompei, de partea celui din urma. Ajutorul militar oferit s-a dovedit tardiv, Pompei fiind Invins la Pharsalos In anul 48 I.H. Consecinta directa a acestei politici a fost pregatirea, asa cum atesta autorii antici Plutarh si Suetoniu, a unei mari campanii militare de supunere a getilor, sub comanda lui Cezar. In anul In care Cezar este asasinat la Roma de adversarii sai politici (44 I.H.), B. are acelasi sfarsit, In urma unui complot organizat probabil de aristocrazia tribala locala.

Asa cum arata Strabo, unitatea statului dac a fost Intrerupta la moartea lui B., regatul Impar-tindu-se In patru, apoi cinci structuri statale distincte, dintre care, cel mai important a fost statul creat In Transilvania, avand In frunte pe marele preot Deceneu.